

رابطه شادکامی با کیفیت زندگی کودکان ۸ تا ۱۲ سال: بررسی نقش جنسیت

هزاره زندویان^۱

۱- کارشناسی ارشد، سنجش و اندازه‌گیری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی
hezareh.62@gmail.com

چکیده

با توجه به اینکه شادکامی متغیری است که تحت تأثیر موقعیت‌ها و شرایط عینی زندگی افراد، شکل می‌گیرد و از سویی دیگر کیفیت زندگی در تجربیات زندگی نهفته است، بنابراین پژوهش حاضر با هدف بررسی رابطه شادکامی با کیفیت زندگی و تعیین نقش جنسیت در میزان شادکامی کودکان ۸ تا ۱۲ سال انجام گرفته است. جامعه آماری پژوهش حاضر دانش‌آموزان دوره اول و دوم ابتدایی شهر بندرعباس و نمونه آماری ۲۰۰ دانش‌آموز دختر و پسر بوده که به صورت نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. ابزار مورد استفاده پرسشنامه کیفیت زندگی دانش‌آموزان ابتدایی (۲۰۱۷) و سیاهه شادکامی کودکان (۲۰۰۷) بوده است. یافته‌ها نشان داد شادکامی با کیفیت زندگی دارای رابطه معنادار و مستقیم می‌باشد ($P < 0.001$). در سطح خرده‌مقیاس جهت این رابطه برای خرده‌مقیاس عملکرد مدرسه، عملکرد خانواده، انرژی برای زندگی و توانایی یادگیری مستقیم و برای محیط زندگی معکوس بوده است. در خصوص جنسیت نیز یافته‌های حاصل از تحلیل واریانس تک‌متغیره نشان داد بین دو گروه جنسیتی در میزان شادکامی تفاوت معناداری وجود دارد ($P < 0.05$) که به نفع دانش‌آموزان پسر می‌باشد (میانگین نمره ۸۴/۵۴ در مقابل ۷۹/۳۹).

واژگان کلیدی: شادکامی، کیفیت زندگی، کودکان، جنسیت.

۱- مقدمه

شادکامی یکی از عامل‌هایی است که اخیراً در رشته روانشناسی سلامت مطرح شده و یکی از مهمترین نیازهای روانی بشر است که تأثیر عمده‌ای در شکل‌گیری شخصیت و سلامت روان و کیفیت زندگی دارد (شکروی، مظفری نیا و حیدرنیا، ۲۰۱۴). معمولاً انسان‌ها به دنبال شادی و نشاط هستند و شادکامی و شاد زیستن در زندگی انسان‌ها دارای اهمیت بالایی می‌باشد و همچنین شادی ضرورت و نیاز دنیای امروز است و نیروی محرکه‌ای است که باعث انگیزه و فعالیت و توانمندی و امیدواری فرد می‌شود و عنصر مرکزی زندگی خوب است (لوهمن، نکا، اسکونبرودت^۱ و همکاران، ۲۰۱۶).

شادکامی ترکیبی از عاطفه‌ی مثبت بالا و عاطفه‌ی منفی پایین است و این عواطف مثبت و رضایتمندی از عناصر اصلی؛ شادی‌بخش و شادی‌آفرین است. به طور کلی در تحلیل مفهوم شادکامی نظریه‌پردازان عمدتاً به دو مؤلفه‌ی شناختی و هیجانی اشاره داشته‌اند، مؤلفه‌های شناختی بیشتر دلالت بر رضایت از زندگی و مؤلفه‌های هیجانی بیشتر بر حالاتی نظیر خندیدن و شوخ‌طبعی و همچنین تعادل بین هیجان‌های مثبت و منفی دلالت دارد. هیجان‌های مثبت مانند خنده و شادی و هیجان‌های منفی مانند گریه و ناراحت شدن و ... است (صفاآرا و بخشی‌زاده، ۲۰۱۷). پیامدهای مثبت شادکامی تا جایی افزایش یافته است که پژوهشگران نشان دادند که بین شادکامی و سرمایه اجتماعی در مناطق مختلف اروپا ارتباط معنی‌دار وجود دارد (بودریگوتز-پوز و ون-برلیپسچ^۲، ۲۰۱۴).

^۱ - Luhmann, Necka, Schönbrodt

^۲ - Rodríguez-Pose & von Berlepsch